

פרטי כל מס' 35/ב'

מישיבת ועדת הכספים שהוקימה ביום א', ו' בניסן תשל"ג
22.3.53 בשעה 1645

ח. רובין
ז. שפר

היו"ר י. גורי
ח. אריאב
י. בדר
א.מ. גניחובסקי
ש. דייץ
ק. לוז
ז. סוזאליב
א. צילינג

נוכחים:

מר ברגמן
מו מנדלסון
מר אדגוב
מר גפני
מר ספילבק

מוזמנים:

תקציב ההכנסה

סדר היום:

אנחנו עוברים לדיון בסעיפי ההכנסה.

היו"ר י. גורי:

אני מציע שנדון בחוק התקציב הזמני קודם, כי אני חושב שלא נגמור שום דבר אם לא נסיים את הדיון

י. בדר:

בחוק התקציב הזמני.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת בדר, לדון תחילה בחוק התקציב הזמני
- - - - -
- - - - -
- - - - -
נמד
הצעה נדחתה

במשלח הדיון על ההכנסה בקשתי אינפורמציה מטו"מית בכתב.

י. בדר:

שלחתי מכתב מפורט למשרד האוצר ובקשתי פרטים לסעיפים הטונים שבחוק התקציב ההכנסה.

היו"ר י. גורי:

מ ס ה כ נ ס ה

המדובר בסכום של 65.500.000 ל"י והכנסה מיוחדת של 4,500 ל"י - אוהו סכום שבשנה שעברה הוחלט להעבירו לרשות העיריות. השנה, לרגל הטינויים בצורות ההסתתפות של הממשלה בתקציבי הרשויות המקומיות וקבלת האחריות לכיסוי כל משכורת המורים על-ידי הממשלה, מבזאים בחשבון 4,5 מיליון ל"י הללו כחלק ממס-הכנסה המיועד לכיסוי תקציב הזינוך במיוחד. ביחוד זה מהווה סכום של 70 מיליון ל"י.

היו"ר י. גורי:

האם אינכם חושבים שבטרם שיכללו את 4,5 מיליון הל"י במס-הכנסה יהיה צורך באיזה חוק?

י. בדר:

מכילים חוק כזה.

היו"ר י. גורי:

כיון שהחוק שמכילים אוהו אינו מחייב אוהו, אני אציע שבעריכת התקציב נשמור על החוק הקיים.

י. בדר:

אני מציע לכחוב: מס הכנסה בנפרד, ותוספת לטובת העיריות, אינה יכולה להיכנס לתקציב אלא, אולי, מתחת לקו, בתור סעיף עובר.

היו"ר י. גורי:

יש להגדיל בין האד הפורמאלי שצורר אותו חבר הכנסת בדר - שצריך להעביר חוק בכנסת, וכל עוד לא אושר חוק כזה אין להעביר 4/2 מיליון ל"י לקופת הממשלה. אם כן, נדין על 65 המיליון.

י. בדר:

בישיבה האחרונה, חלק מהחברים, ואני בחוכם שאלו שאלות ולא כולם הספיקו; אבל חגובה על אותן הערות ושאלות לא שמענו עוד.

היו"ר י. גורי:

הרשימה נדלחה כולה וניתנו תשובות גם להערות וגם לשאלות, ולא היו יותר רשומים.

י. בדר:

אני מציע במקום 65 מיליון ל"י, לכתוב 60 מיליון ל"י.

א. ציזלינג:

אבקש לשמור לי את הזכות להגיש את הסתייגויותי המדוריות בכתב, מחר. אנחנו נציע להגדיל את הסכום הזה ליותר מ-65 מיליון ל"י על-פני הערכת ההנחות של הממשלה, אשר מתכוונות לשנות סעיפים בחוק. הממשלה מכניסה כאן הערכות שאינן נשענות על חוק מט-הכנסה קיימים, אלא מתכוונת לתת הנחות לעצמאיים. ההנחות הן שלש: א) להעמיד את המקסימום על 50 במקום 80; ב) להגדיל את הניכוי ללא-פועלים מ-325 ל-600 ל"י; ג) חלוקת הסכום בין איש ואשה, בלי שים לב לאיזה עובדת או לא. אני בעצם מבקש את בא-כח האוצר להגיד לנו מה הם הסכומים שהיו נכנסים אילו הכסף היה נגבה לפי החוק הקיים. שנית: מהי ההוספה ללא-פועלים אילו היו מטאירים את הניכוי כפי שהיה, ב-325 ומה ההנחה שתצא ללא אשה עובדת על-ידי חלוקת הסכום לשניים. הסכום הזה, הוא יהיה הסכום שאותו אנחנו נציע.

העקרון הטני שנציע, שיהיה מוגדר בחוק התקציב

עצמו כמה תהיה ההכנסה ממקבלי שכר וכמה מלא מקבלי שכר. לפי זה תיערך פעולת הממשלה, ובחוק נכניס סעיף הקשור בזה.

היו"ר י. גורי:

אנחנו מוצרים כרגע על סכום ואיננו מכניסים הסתייגויות מנומקות. הייתי מבקש לטמוע מה הסכום שחבר הכנסת ציזלינג מציע. השאלות הן בהחלט לגיטימיות, אבל לפי דעתי אינן חכליתיות, כי נאמר שאנחנו מתקדמים לחלוקת הסכום של מט-הכנסה בערך טוב 50% ממקבלי שכר ו-50% מעצמאיים. אשר להטערות, מה היה נכנס אילו השאירו את החוק בתוקפו ומה היה נכנס אלמלא חלו שלושים נוספים שדובר עליהם - על השאלה הזו, לפי עניות דעתי, אין יכולה לבוא תשובה מדוייקת; כי יש דעה שאם יורידו את האחוז מ-80 ל-50, לא זו בלבד שההכנסה לא תפחת, אלא תגדל.

א. ציזלינג:

היתה הרצאה; לא היה ויכוח עליה (היו"ר י. גורי: חברי הועדה הביעו גם דעות). בהרצאה הסבירו לנו שינויים שיחולו בחוק. החוק הוא אינו מונח על השולחן וכרגע קיים חוק שעל-פיו צריך לגבות את מט-ההכנסה. אינני שואל שאלות ויכוחיות, כי אם עובדתיות, ורק משרד האוצר יכול להשיב עליהן. אני מציע סכום מט-הכנסה יותר גדול, ואבקש תשובה על שלש שאלות אובייקטיביות: לפי האומדן יש חלוקה של המפרנסים לפי ההכנסה שלהם. אני שואל, מה תהיה ההכנסה אם המפרנסים כולם יהיו הוגנים ויטלמו לפי החוק את הסכומים הקבועים בו. שאלה שניה: אם לא ינכו 600 אלא 325 לגבי לא-פועלים - כמה זה יוסיף? שאלה שלישית: מה יהיה הסכום שיתווסף או שלא יגדע אם יחשבו לפי חשבון הניכוי הקודם.

מר ארגוב:

מתוך שלש השאלות, שתיים אינן שייכות להכנסה ממשית שתהיה בשנת התקציב הבאה, של 70 מיליון ל"י. שני הדברים האחרונים אינם שייכים לגבי אחרים, לא-פועלים, לשנת התקציב הבאה, כי החוק הקיים הוא לגבי ההכנסות שיצטרכו להגיש את הדוחות לגביהם בשנה הבאה, ומהם יכנסו 70 מיליון ל"י. עובד שכיר משלם את המס שלו מתוך הכנסה שוטפת, ואילו מי שאיננו שכיר משלם את המס מההכנסה שהיתה לו בשנה שעברה; ושנה שעברה פירושו, אותה שנה שאנחנו גומרים אותה היום, ואילו התקציב מבוסס על ההכנסה השוטפת. על כן השאלה היחידה שיכולה להיות היא, מה יהיה ההבדל לגבי אחרים בין 325 ל-600 ל"י, אולם קשה לענות עליה, הואיל והדבר משתנה לפי אחוז ההכנסה. את אחוז ההכנסה נדע באוגוסט של השנה הבאה בערך, באופן שהדבר בדרך כלל פרובלימטי מאד, ועל כל פנים איננו עלול לגרום להפרשים רבים בתוך האומדן.

בועדה היו שתי דעות. אחת אומרת שכבר לגבי שנת ההכנסה הזו יורידו באיזה חלק שהוא במקום 80%. דעה שניה אומרת לא לנגוע בכלל בדירוג הקיים לגבי השנה הזאת. גם מבין חברי הועדה הביעו כמה את דעתם; שאין לנגוע בדירוג של השנה הזאת. נדמה לי שאלו הן שלש השאלות; וזו החשובה.

ח. אריאב:
לא שוכנעתי על-ידי נציב מס-הכנסה ביחס לטיכויים הבטוחים לגיית בשלב זה $65\frac{1}{2}$ מיליון ל"י מס-הכנסה (ו-70 מיליון ל"י יחד עם ה- $4\frac{1}{2}$ מיליון). הדו"ח הראשון, לעת עתה אינו קיים בשבילי. אני מביא בחשבון את החוק הקיים ואת העובדה המציאותית הקיימת לגבי מה שגבינו במאמצים רבים, שכולם ארזיכים להעריכם. אני מושה לעצמי לשער שנעשה פה מאמץ יוצא מן הכלל, ואינני יודע מה יהיה בשנה הבאה. אני חושב שיותר זהירות באומדן ויותר שיקול-דעת עדיפים מאשר להכניס אומדן אדול ואחר-כך להתאכזב, וגיבתיים להוציא כסף. משום כך הייתי מציע לוועדה, לייצץ לממשלה להוריד מהאומדן הזה. אינני בטוח אם באמת המפרנסים המכניסים הם באותה מידה כפי שהיו קיימים. יכול להיות שהכנסתם ירדה, או שירדו מחזקת מכניסים בכלל. על כך הקפיצה ל-70 מיליון ל"י בגדר החוק הקיים, היא קפיצה גדולה מדי.

אם יחולו שינויים בחוק הקיים, אין זה ענין של הדרגה, אלא גם ענין פטיכולוגי. אנחנו רוצים להרחיב את היקף משלמי המס על-ידי כך שנאמר שאין מעלים את הדרגות. משום כך אני מרשה לעצמי להציע לממשלה, להוריד מהאומדן הזה את 5 מיליון הלירות.

א. ציזלינג:
אני מבקש את החשבון; תוצאותיו - אעשה בעצמי. אני רטאי להציע שהדבר הזה כן ישפיע בשנה זו. אינני מבקש סטטיסטיקה מדוייקת, אלא אומדן. האמת היא שגם אני יכול לעשות את החשבון, מכיון שיש לנו X מפרנסים ויש הערכה של גובה ההכנסה, וכך אפשר להשיב על פי נתונים אלה על שלוש השאלות. אינני רוצה שיהיה ויכוח על המספר, כשאני אשחמש בו.

א.מ. גניחובסקי:
אני מצטער מאד שלא שוכנעתי על ידי מר זגני בחשיבתו לשאלתי: מדוע האוצר זז מעמדתו. אני שואל, מדוע מחחו את ההכנסות עד לקצה הגבול? אני חושב שגם מבחינת ההכנסה, גם מבחינת איזון התקציב וגם מבחינת פעולתו של האוצר, אסור להביא לידי מצב שבטוף לא יהיה במה לשלם משכורת. מוכרחים להכניס דרבה פנימית בהכנסות. ישאיר האוצר לעצמו אפשרות כזו, כדי שיוכל לומר שהגדיל את האומדן. אני מציע שתופיע משלחת של ועדת הכספים בפני שר האוצר, ותגיד לו שלא ימחח את האומדן עד ל-100%.

ש. דיין:
גם לדעתי, יש להתפלא על הסכום הגדול שהושג עד עכשיו. לא האמנו שנשיג את הסכום הזה. בזמנו גם אני הייתי בעד ההצעה להוריד מ-80% כיון שחשבתי כך גם אז, יש לי אמונה שבזה אנחנו כן נשיג. אבל לא רק בדרך זו. צריך להשיג עוד ועוד משלמי מס, וכפי הנראה תוך שנה בשנה נה נגיע למספר נוסף.

מצד שני אני רואה את ההוצאות ואני יודע שתובעים כל הזמן יותר ויותר שירותים. אינני רואה כלצד נוכל להפחית את ההוצאות. להיפך, אני רואה שהוצאות הבטחון, למשל, הם דבר שאיננו עומדים בו. יהיה הכרח לקבל את ההוצאות האלה, ואולי יותר מזה. אם כך הדבר, צריך לקבל יותר הכנסות.

ק. לוז:
לגבי הסכום, אצביע בעד הסכום הנקוב. נדמה לי שהדבר מכוון להגברת הגבייה. כל שינוי בחוק מס-הכנסה. מוכרח להשפיע כבר השנה, כי זה קובע את המפרעה; מפני שהחשבון של השנה הקודמת ייעשה עכשיו רק לפי זה.

ל. בדר:
אני אהיה האחרון שיזלזל בעובדה שאגף מס-הכנסה השיג במסך 11 חדשים אלה 49 מיליון ל"י, כלומר 2 מיליון ל"י יותר מאשר לפי האומדן. אני גם מבין ש-54 מיליון ל"י, זה מה שיושג בודאי גם במסך השנה. אני רוצה לחפש סיבות לדבר זה, מלבד העובדה שאגף מס-הכנסה פעל יפה.

טיבה מטוּלִימת היא העובדה, שהורחב חוג משלמי המס. יש טיבה נוספת, הרבה יותר חשובה, שבאותו זמן עלה השכר גם דרך תוספת היוקר וגם לא דרך שכר היסוד מה ושם; וגם בזה שעקב העלאת המחירים עלו ההכנסות הכספיות של כל המפעלים ושל כל האנשים. פירוש הדבר שבמידה רבה ההישג הזה הוא פרי שינוי היקף ההכנסות בקנה מידה של הכסף.

הבעייה היא, מה יהיה בשנה הבאה. אין לי שום ספק שמכונה זו של מס-הכנסה חטיג מספר אנשים שהתחמקו עד עכשיו ממילוי חובתם. לעומת זאת היקף משלמי המס, ירו. העובדה שיש כיום 24 אלף מחוסרי עבודה ולפני שנה היו 6000, פירושה ש-18 אלף מאותם משלמי המס אינם מובאים יותר בחשבון. גורם נוסף: מסתבר מאד שהמספר הזה עוד יעלה. במספר הזה משתקף גם המצב של נותני עבודה; כיון שלנותני עבודה אין רווח אלא מניצול פועלים - הרי מכיון שהם מנצלים פחות פועלים, יהיה להם רווח יותר קטן.

הבעייה המכריעה ביחס למס הכנסה עד היום, היתה תמיד האינפלציה; בשנה האחרונה - אינפלציה של המחירים וההכנסות. אם אין ברצון הנוצר להוסיף השנה לאינפלציה, אני חושב שהצעת לקביעת 60 מיליון ל"י היא מעשית.

(המשך הישיבה רשם שבא).

י. גורר:

ואותן הוצאות שלפי התקציב היה אריך לכסותן ב- 127 מיליון ל"י, היו 142 מיליון ל"י. פירושו של דבר שבמסגרת זאת קיים היום גרעון של 15 מיליון ל"י. אולם הפעם מצא האוצר כל-מיני מקורות כדי לכסות גרעון זה.

עלינו לקחת בחשבון שלא תמיד תהיינה הכנסות על-ידי גיוס כספים. כמו-כן קיימת בעייה של שכר חודש פברואר - איננו יודע כיצד זה מתבטא הפעם בתקציב. אין כל ספק לסכומים אלה אינם כוללים את חובותיהם של המשרדים השונים - לא בעד שכר - שהם סכומים די ניכרים. אני מציע לבנות את התקציב באופן זהיר, ומציע 60 מיליון כאומדון ההכנסות ממש הכנסה.

עד כמה שאני מבין סעיף זה כולל שני ססים שונים לגמרי מבחינה מספטית: מס הכנסה ומס רווחי חברות. אני חושב שמחובת האוצר לתת אינפורמציה ביחס להכנסה מס רווחי חברות. אני מציע שהערכה בנוגע למס רווחי חברות תיעשה באופן בפרד.

היו"ר י. גורר:

נציב מס ההכנסה ימציא את המספרים שנתקשו על-ידי חה"כ איזלינג.

לאחר שסקלתי בדעתי, אני חוזר בי. מאחת ההערות שלי לדברי חה"כ גורר. אמרתי שמכילים חוק מס-הכנסה חדש, אולם התיקון לחוק הקיים חל רק לגבי גביית 7,5% תוספת מס הכנסה לטובת העיריות. יש סעיפים שונים הקובעים את חלוקת המס הזה; חלק ממנו נמסר לרשות המקומית שטם נגבה, וחלק נמסר לקופה ארצית כללית. לאחר ההסדר שהכנסה זו מיועדת לשימוש סטויים - לכיסוי מסכורת הסורים בחלקה - דומני שהתיקון בחוק חל לגבי הפרטים שהזכרתי. הממשלה תמשיך לגבות את המס, אלא במקום למסור חלק ממנו לעיריות וחלק לקופה הארצית, היא תגבה את כל הסכום.

סר ארנוב:

עד עתה היתה העיריה מחליטה בעצמה אם להסיל את המס, עתה יש צורך בחוק כ"י.

היו"ר י. גורר:

אין הכנסת יכולה לאשר דבר שיש ספק אם יבוא לעולם. לכן אין לאשר הכנסה כזו.

י. גורר:

אם זה מס של העיריות שהממשלה גובה ומחלקת, הרי דינו כדין ארנובה.

היו"ר י. גורר:

ועדת הכספים הציעה לממשלה שיסתמו בעתיד בסכום הזה, בצורה אחרת מזו שהסתמו בו בעבר, והממשלה אשרה הצעה זו. פירושו של דבר שוועדת הכספים עומדת מאחרי ההצעה. קיום הסכום כשלעצמו אינו מוטל בספק, בזמן שוועדת הכספים מצביעה על סך 4,5 מיליון ל"י.

אם דעת ועדת הכספים ודעת היועץ המספטי יהיו, שיש הכרח לתקן את החוק לפני שדברים על ההכנסה, אני מציע זאת לידיעת שר האוצר. זה ענין פורמלי.

י. גורר:

אני מבקש מהיו"ר לסקול את הצעתו של חה"כ בניחובסקי, שמסלחת של חברי הוועדה תופיע לפני שר האוצר.

היו"ר י. גורר:

אפשר להביע מורת-רוח לעובדה, ששר האוצר איננו מסתתף בדיונים אלה, אולם באופן פורמלי אין לחייבו להסתתף. הדבר ראוי והבקשה טובה לידיעתו. אין זה ענין להצבעות.

הינו"ר י. גורני:
הממשלה הכינה תקציב זה כולל לזכרון
והחלטה, ואם היא מודיעה כי תמנה
ומליצה תקציב זה, הרי אין לי שום יחידה עומדת על דעתי.

י. גורני: מה חלק מס רווחי החברה אצל הממשלה?

הינו"ר גורני:
לפי 7,5% של המס הסיבובי - ייתכן
שאני אצטט בכך שהמס מוריד בצורה מובהקת.
החלטה ביסוסי לא להוריד זאת לפני חוקים, כי חששתי שחוקים
סלידי כך. יש לנו החכמה של כמה חברות גדולות המשלמות כמות
מדיניות; הדבר קטן בהחלט של מניעת ושלום מהיו כפול באנגליה.
האנגלים מחזירים לחברות מה שמשלמים בחור מס-מדינה, ואינם מחזירים
מס-סיבובי. עלינו להשתדל לא לאפשר לאוצר האנגלי להנות משגיאות
שלנו. לכן הצעתי לא לכתוב שהמס הוא למטרת הסיבובי, אלא תקציב
לסיבובי חנוך. לכן אני מבקש לזכור על המטרה, המוצדקת מבחינת ורמליה,
שחנות אינו בסדר. כשנוצית את החוק למס הכנסה, נחנך זאת, ובינתיים
אני מבקש להשאיר את הנדסה כפי שהוא.

י. גורני: אין לי התנגדות לכך.

הינו"ר י. גורני:
אינני מבין את החלוקה - יחידה לזו נובע
לרפורמה המקומית - של הממשלה: 2,5
מיליון ל"י עבור חינוך, 1,200,000 ל"י הכנסות מס ששירות וכו'.
וסדר המסוימת הציעה לממשלה החודר מדינה, והיא אשרה זרנו. הירוש של
דבר, שבשנת התכנית 1953/54 הממשלה תקבל על עצמה את המכרות המוריות,
ותקבל עוד 5 מיליון ל"י, הכנסות שהיו נמסרות לרפורמה המקומית,
עליהם שזוכה לכסות את צרכי הסיבובי. מדוע צריכים לשלוח זאת
לזכרון בלתי-מוכר. כשנקודת לזכרון בתקציב החוצאות, איני
לחשו זאת.

הינו"ר גורני:
למשאלת ח"כ אריאב - נכון שאומדן של
70 מיליון ל"י הוא אומדן גבוה, ונכון
שאמצע הדימאגוגיה והאבטלה שלולית מאד להשפיע על הגביה האומדן
לא על מה שחייב משלה הקס. לטובת זאת, קשה עד מאד לתקן את המצב.
לדעתי סכום של 70 מיליון ל"י אינו בלתי-אפשרי. חלה עליה של 25
לטרות אומדן של 50% אשתקד. היה טוב יותר לו הייתה רחבה, אולם אני
מבקש להשאיר את הסכום של 70 מיליון, ולחנן את הניחן לזכרון, בתקציב
החוצאות.

הגורמן בקופה נובע, למעשה, מהסוגיה
שקייק הגביה חלשה, והאחבר יציבה של 16 מיליון ל"י. בארץ אחרת
מלגה ההכנסה מחדשי ינואר-מרץ את הדימיציה של הקיץ, ובינתיים הם
שווה לזכרון ומקבלים מטרות. אאלנה אם יהווה גרעון נוסף, יהיה
בלתי-אפשרי שיכנסה על-ידי התכנית. ואני חושב שהסיבובי יגרום למצב
קשה מדי בקופה.

אני רוצה להדגיש שעדי-עוה נ"ו חוד לא
הגיע להפחית מהכנסות הבטל והאשה. הוצע לתת אותו ניכוי לבעל וגם
לאשה. אשתקד נתנו 325 ל"י ו-30 ל"י ניכוי לאשה. חוה רוצים
לתת ג' לבעל וגם לאשה אותו הסכום, אבל זה עדיין לא מגיע למחב
של חרדה בהכנסה. ענין החלוקה חסרה אינו מספיק על נשואים, אולם
חרוק סוכיד מזה. הבטל והאשה יחד מקבלים אותו ניכוי שטיבלו סודם,
אולם זה מחולק בצורה יותר נוחה.

לפי הגדלת המינימום החודר, מ-325 ל"י
ל-600 ל"י - אני חושב שיש ב-300,000 מקבלי שטר וכו' 100,000
עומדיה, והמדובר הוא במיליוני לירות, אבל אין לשכות שאם חסרו
של 300 ל"י קבעו ביחס להכנסה של שנת 1950. בינתיים חלה מחסמה

שבא.

ד"ר גרגמן:

ואני חושב שאי אפשר שלא להתחשב בה. אפילו מאז ספטמבר 1951 קלה
האינדקס ב-80%. כל מי שרוצה את הענין באופן נייטרלי, יטמיו שלא יחכן
להשאיר את הסמור בטך 25 ל"י.

מס רווחי החברות היה עד חדש פברואר
סך של 3,450,000 ל"י; ויש לשער שעד סוף המאזן הוא יגיע ל-4,500,000
ל"י. מס הכנסה, פלוס מס רווחי חברות יסחכט בטך של קצת יותר מ-9
מיליון ל"י.

י. בדר:
אני מציע אומדן של מס הכנסה = 55 מיליון
ל"י; אומדן של מס רווחי חברות =
5 מיליון ל"י. אני מציע להפריד בין שני המסים 4 גישה כזאת הייתה גם
מצד מבקר המדינה.

היו"ר י. גורי:
אני מציע שנרשום את הצעתך להפריד בין
שני המסים, ולהשאיר זאת לשיקול דעת;
עד גמר הדיון בתקציב נקב ל חשובת הממשלה בנידון זה. הינחתי רק
נצביע על הצעת האומדן של 60 מיליון ל"י.

א. ציזלינג:
אני אציע: להפריד את החשבון לשלושה
חלקים: מס רווחי חברות, מס הכנסה לשכירים
ומס הכנסה ללא שכירים.

היו"ר י. גורי:
מעמיד להצבעה את הפרינציפ המוצע ה"י
חבר הכנסת ציזלינג, להפריד בין מס
הכנסה לשכירים לבין מס הכנסה ללא שכירים.

הצעת לא נחטבלה
הסתיגות לחבר הכנסת ציזלינג

מעמיד להצבעה את הצעת חבר הכנסת בדר,
להכניס אומדן של 60 מיליון ל"י, במקום 65,5 מיליון ל"י.

הצעת לא נחטבלה.
הסתיגות לחבר הכנסת בדר

נחטבל אומדן בטך 25,5 מיליון ל"י,
כהכנסה ממס הכנסה.

אני אצמיד את הסכום של 4,5 מיליון ל"י
מס הכנסה עבור חינוך, לסך 65,5 מיליון ל"י. אינני רוצה כל יריבה
להפריד בין שני הדברים.

פיימנו את סעיף מס הכנסה ואנו עוברים
לסעיף המכס.

שבא.

היו"ר י. גורי:

אני מקדם בברכה את טר גפני לקבלתו
המינוי של מנהל המכס והבלו,

ומאחל לו הצלחה בתפקידו.

י. בדר:

ההכנסה מהמכס במשך 11 חודשי שנת התקציב,
ביתא 15 מיליון ל"י, ועד סוף שנת התקציב
תגיע ההכנסה ל- 6,5 - 16 מיליון ל"י. יחסנו על כוונות להגדלת קרן
ההלוואה ולהכנסת סכומים אלה למכס; **שעריכים** את הסכום ב- 3 מיליון
ל"י. לכן אני מציע **אשרן** ההכנסות ממכס בסך 19 מיליון ל"י, ולדעת
הערכה זו סבוסט.

אני מקווה המסחירים העולמיים ירדו
באופן ניכר, וזה יפיע לטובה על ההכנסות מהמכס.

ח. אריאב:

גם אני בין החושבים שאנו ספריזים באוסדן
ההכנסה מהמכס, הן בהתאם לפורום העולמיים
שהוזלו והן בהתאם למדיניות היבוא, שעדיין לא נשתנתה. אם המסחירים
העולמיים ימשיכו לודת, אני ספקק אם יש הצדקה להכנסה של 23 מיליון
ל"י, גם אם מוסיפים את ענין קרן ההלוואה. אני מיעץ למטה להוריד
את האוסדן ל- 20 מיליון ל"י.

א. צילינג:

כיצד מגיעים לאוסדן של 23 מיליון ל"י ?

ד"ר מנדלסון:

אנו נגיע השנה להכנסה מעשית של 16,5 מיליון
ל"י. מזה יש להוריד סך של $3/4 - 1/2$
מיליון ל"י מכיוון שאנו מעבירים את הצטיגים ממכס לבלו. סכאן שאנו
צריכים להגדיל את הגבייה ממכס ב- 7,5 מיליון ל"י כדי להגיע לאוסדן.
מהצו על הגדלת המכס למכוניות בוסעים ומסחירים חסיליים נקבל $1/2$
מיליון ל"י. 3 מיליון ל"י נקבל על-ידי צו שמעביר חלק מקרן ההלוואה
למכס מוגדל. מגיבו בזה לא קלטנו את כל הסכומים הגבוהים של קרן
ההלוואה. לעת-עתה החלפנו רק את קרן ההלוואה על סוצרים מוגברים,
סחורות שכסטיל ונייר. לא העברנו את קרן ההלוואה לחסרי גלם.
עומד לצאת צו שיטיל מסים בוספים על
יבוא היש הכרח לצמצו באופן טקסימלי. הוא יכניס בשנת התקציב 1953/54
סכום של בערך 3 מיליון ל"י.

התחילו לגבות סכומים לקרן ההלוואה

במסחירים העולמיים היו בתהליך ירידה, כלומר, הסכומים שגבו בחדשים
הראשונים של שנת התקציב היו הרבה יותר במוכים מאשר ההפוס הסתבא
בהמשך ירידת המסחירים. אני בדעה שיש הצדקה לקרן השוואה פנימית
עבור מצרכים סטוימיים - קמח אחיד וקמח לבן; תפוחי-אדמה תוצרת-חוץ
ותפוחי-אדמה מקומיים - כל זמן שלא הגענו לאספקה עצמית. בלתי-אפשרי
לדרוש מהקלאים שלנו שיצרו תפוחי-אדמה במחירים ידניים וההולנדים
יכולים ליצורם.

ובסיכום, לשם השגת המטרה של 23 מיליון
ל"י, זקוקים אנו בהמשך ההחלפה של חלק מקרן ההלוואה, לדמי מכס
במס קבע. אולם ברצוננו להפעיל זאת באיטיות, תוך בדיקת ההשפעה שיש
לדבר, על המשק הכלכלי שלנו. לדוגמה: משרד המסחר והתעשייה הטיל
קרן השוואה של 50% על חוטי-כותנה. אנו פטרנו את חוטי הכותנה ממכס.
יש תביעה מהמסויות להטלת מכס-מגן בשיעור 35%, ועלינו להתייעץ
עם המסויות וטפעלי האריגה.

בעבר היו פטורים מוגזמים ביחס למפעלים
ומסדות שקיבלו עד כה סחורות לפי שער א'. אנו רוצים להקטין את
הפטורים ולחטל לאט-לאט את קרן ההלוואה ולהעביר זאת לפסים חוקיים
ונורמליים, ועל-ידי כך נגיע לאוסדן שקבענו. עד כה היתה
מיבוא של 250 מיליון לירות, הכנסה בסך 14 מיליון ל"י, כלומר, 6,5%;
25% של היבוא שטלם 70% מכל הכנסת המכס. עקב הדוואלואציה שלנו,
שיעור דמי המכס אינו מוגזם ויש מקום להתאמה סטוימית.

י. בדר:
א. מדוע לא סופיענו קרן ההשקעה וטס היתר
מן הקטח הלבן, שניגנו בסך השנה כולה?
כאן סופיענו רק התוספת שחלה בסך 4 החדישים האחרונים, מולט לפי הדוחות
הקודמים, היה תמיד קיים סס-יתר על הקטח הלבן, לטובת הלחם.

ב. האם האוצר יכול להבטיח לנו, שעקב
העברת חלק לטס ההשקעה על מצרכים מסויימים לאורה של טכט ובלו, לא
יעלה התשלום על סך התשלומים לטכט, בלו וקרן היואה?

ד"ר מנדלסון:
אני מבטיח שבאף מצרך שהועבר לקרן ההשקעה,
לא יעלה התשלום על התשלום הקודם. על
פי רוב בטחפס בייעודים יותר קטנים ורק מחלק מהטחורות נגבה לקרן ההשקעה
ולטכט.
בסך תקופה ארוכה מכרנו את הלחם האחיד
לפי שער 15 גרוש לדולאר; כל הרווחים שבאו מתוספות לקטח הלבן סיפקו את
הדפיציט.

היו"ר י. גורי:
מעמיד להצבעה את הצעת חה"כ בדר, לאוסדן
של 19 מיליון ל"י הכנסה טכט.
ההצעה לא נתקבלה.

א. ציזלינג:
אני מכניס את הצעותי שחר.

היו"ר י. גורי:
מעמיד להצבעה את האוסדן 23 מיליון לירות
כהכנסה טכט.
אוסדן 23 מיליון ל"י נתקבל.

הסתייגות לחה"כ בדר.

קיבלתי יורה של הצעות מהסיעה הקומוניסטית;
לטס הכנסה הם מציעים אוסדן של 100 מיליון ל"י, המחולק ליני חלקים:
20 מיליון ל"י לטס הכנסה מזכירים ויצרנים זעירים; 80 מיליון ל"י לטס הכנסה
טבעלי הכנסות גבוהות.
מעמיד הצעה זו להצבעה.

ההצעה לא נתקבלה. - הסתייגות לסיעת סק"י.

לסעיף המכס הם מציעים אוסדן של 11 מיליון

ל"י.

עמיד את ההצעה להצבעה.

ההצעה לא נתקבלה. - הסתייגות לסיעת סק"י.

גנו עוברים לסעיף הדלק. אוסדן ההכנסה -

20 מיליון ל"י.

י. בדר:
מה פירוש דלק? לפי איזה חוקים ובאיזה
אופן האוצר עומד להשיג אוסדן זה?
אני מקט פירוש בנוגע לבנוזין, סולר, נפט לצרכי הבית וינסנים.

ז. סוזאיב:
מה הערכת האוצר ביחס לסחירי הבנוזין,
הנפט, הסולר וקצרי ימק אחרים, בשנת 1954.
בכסה מתכוון האוצר להעלות את המכס, הבלו וימאר המסים, בסך יבית התקציב
כדי להגיע לאוסדן הנזכר?

ד"ר סנדלסון:

סעיף זה כולל סכס על בניזין ומכס על קרוטין. חברות הנפט הן בכובן ידוע כעין סחטני ערובה, הן מחזיקות את הנפט בטנקים באופן אקסטרטוריאלי, וטילמות מכס ביצעה הנפט עוזב את המינסטלציות. אין סכס על מזוט, סולר ודיזל. אין סכס על שטן-סיכה, אולם מכיוון שהוא בא בחביות המכס נגבה במל. אין בלו ואין רווח על דלק.

החייב מבוסס על ירידה של 10% בתצרוכת הבניזין. התצרוכת בינת התקציב הקודמת, ובשנת התקציב הנוכחית היתה 190 מיליון ליטר. אחרי הירידה שחלה בחדשים האחרונים אנו חושבים, שאפשר לבסס את החייב על 170 מיליון ליטר, כלפי המכס הנוכחי נותנים בערך 19 מיליון ל"י לינה. כן יש תצרוכת של 160 - 150 מיליון ליטר קרוטין, אולם בו בזמן שיעור המכס על בניזין הוא 110 פרוטות לליטר, ורי המכס על קרוטין הוא 5 פרוטות לליטר, והכנסה ינתית היא בערך 3/4 מיליון ל"י. יש דורבה על-ידי כך שדמי הובלת הנפט יוקטנו, זה יכול להתבטא ב- 5 פרוטות לליטר. אם יתברר שהתצרוכת תרד יותר משיעורנו, נוכל להוציא צו על תוספת 5 פרוטות לליטר, בלי להדבר יעלה את מחיר הבניזין לצרכן. כל הדלק מחויב לפי יער ג'.

י. גדר:

מה מחיר הבניזין לפי יער ג' ומה יחס המכס למחיר?

ד"ר סנדלסון:

פרוטות
מחיר ליטר בניזין 165 - 160, ומכס הוא 110 פרוטות.

י. גדר:

יש לקחת בחיבון את הירידה המבוא בתצרוכת הדלק, ואני מציע לכתוב: "מכס על בניזין - 17,5 מיליון ל"י. סכס על קרוטין 1/2 מיליון ל"י".

ז. סנזאיב:

פירוש של דבר "מוכרים את הדולר לפי יער של 3 ל"י".

ד"ר סנדלסון:

כל דולאר שהתחילה מוציאה על דלק מכניס נוסף לדולאר, יתי לירות.

א. ציזלינג:

אני מכניס את הצעותי סחר.

היו"ר י. גורי:

יש הצעת הסיעה הקומוניסטית לאומדן של 8 מיליון ל"י לדלק.

הצעה לא נתקבלה

מעמיד להצבעה את הצעת זה"כ בדר.

הצעה לא נתקבלה.

מעמיד להצבעה את הצעת האומדן של 20

הצעה נתקבלה.

מיליון ל"י דלק.

הסתייגויות לסיעת טק"י, לחבר הכנסת בדר.

הצעה לכתוב במסגרת דלק. מכס על בניזין

ומכס על קרוטין נתקבלה.

אנו עוברים לסעיף הבלו - אומדן ההכנסה

11 מיליון ל"י.

אני מציע אומדן של 10 מיליון ל"י.

י. גדר:

באיזה אופן אפשר לאסור הבאת טנק מחו"ל, ולקבל את המס מהטנק המקומי.

י. גורי:

י. בדר:

אני רואה בחיוב את תכנית האוצר להעביר את הכנסות קרן ההלוואה למכס ובלו. אולם קיימת קרן השוואה לא של משרד המסחר והתעשייה, אלא באוצר; קרן לעידוד הטבק. קרן זו קיימת - לפי הסבר ד"ר מנדלסון - על-יסוד הטכס חפשי בין האוצר לבין התעשיינים התורמים לקרן. לפי האינפורמציה בידי ידוע לי הדבר זה הוסל על התעשיינים. מכל מקום כיוון שקרן זו קיימת אני מציע לרשום אותה בתקציב. אחרי יתירת אציע לבטל אותה.

היו"ר י. גורני:

בעקבות שאלת חה"כ דיין, ברצוני להזכיר לחברי הוועדה שהחלטנו שבחזור לבירור בענין טבק וירג'יניה. אמרנו שאומדן של 11 לירות בנוי על פרופורציה מסוימת של כל סוגי טבק, ושיעור ההכנסה המתקבל מכל סוג. אני מבין שזה בנוי על-יסוד המדיניות הקיימת של האוצר.

ד"ר מנדלסון אמר שלפי שעה יש רזרבה של טבק וירג'יניה שתספיק לחודשיים, אני מבקש לשמוע את דבריו בקשר לבעיה.

ד"ר מנדלסון:

קרן העידוד עומדת להתחסל. במשך החודש האחרון גבינו על סיגריות וירג'יניה - לפי 2.5 פרוטה על 1.5 מיליון קופסאות סיגריות - סך 4500 לירות לחודש. סכומים אלה השקענו בגידול טבק וירג'יניה, והם עברו דרך תקציב הפיתוח, לבנק החקלאות והוא נתן אותם למשקים ולמגדלי הטבק. כל היחרה שנשארה בקרן תעבור בתור הכנסה לתקציב הפיתוח. סכומים אלה מופיעים בהכנסה והוצאה של תקציב הפיתוח.

לשם השלמה עלי לומר, שבאוצר קיימת קרן לעידוד גידול סלק-סוכר וגם זה בשיתוף פעולה עם משרד החקלאות, והיא חופיע בתקציב הפיתוח. כבר הזכרתי בסקירתו שנעשו קימוצים גדולים ביבוא חמרים למעשיית הטבק והכוהל. במקום 1.5 מיליון דולר שהוצאו עבור טבק יבוא בשנת 1951, נסתפק השנה ב- 400 - 300 אלף דולר. יש אלטרנטיבה, להפסיק את יצור סיגריות וירג'יניה, אולם אז זה יגרום לחיסול הנסיון וההצלחה בגידול חדש שמכניס יפה לחקלאות, מכיוון שאי-אפשר לייצר סיגריות יקרה מטבק וירג'יניה סקומי. לכן אנו זקוקים לעוד זמן-מה ליבוא לשם הערובת טבק וירג'יניה שהקהל מוכן לשלם עבורו. היה רצוי שוועדת מטבה של ועדת הכספים תברר את כל הקומפלקס הזה. עד עתה לא היחלבו מלאי של טבק לנסיונות, וייתכן שעל-ידי יבוא טבק במשך שנה ישתפר הטבק שלנו ונגיע ליבול יותר גבוה.

אם יחול אסור על יבוא טבק חוץ, נפסיד את עיקר ההכנסות 20% סיגריות וירג'יניה מכניסים 40% מכל ההכנסה, ואז נאלץ לעלות בהרבה את הבלו על הסיגריות הזולות.

סר גפני:

אם לא נביא טבק וירג'יניה לא נוכל להשתמש בטבק המקומי. הנסיון הראה ש-15% מטבק הוירג'יניה המקומי אפשר לערב בטבק החוץ. כל דולאר שאנו מקציבים עבור ייבוא טבק מכניס לנו כ-12 - 10 לירות הכנסה. אם לא נייצר סיגריות יקרות מטבק וירג'יניה, הדבר יפגע לא-רק בהכנסות, אלא יעודד הברחה.

היו"ר י. גורני:

ההסבר הזה שופך אור על מצב הדברים והדבר נתון לשיקול דעתה של הוועדה.

מעמיד להצבעה את הצעת הסיעה הקומוניסטית, לאומדן של 5 מיליון לירות הכנסת בלו מטבק.

ה הצעה לא בתקבל

מעמיד להצבעה את חבר הכנסת בדר, לאומדן של 5 מיליון לירות.

ה הצעה לא בתקבל

ועדת הכספים
(22.3.53)

ש.ב.א.

מעמיד להצבעה את הצעת האומדן של 11 מליון ל"א, כהכנסה משבוק.

היו"ר י. גורני:

ההצעה נתקבלה.

הסתגלויות לסיעה הקוטוביסטית, לחבר הכנסת בדר. חבר הכנסת ציזלינג שומר לעצמו זכות להכניס הצעה. בענין זה.

אנו עוברים לאומדן ההכנסות ט"ו

ומשאות 7 מליון לירות.

י. בדר:

לדעת, אומדן של 6 מליון לירות יותר קרוב לאציאות, אבל הקושי בהשגת יציבות יקרים הוא גורם לאופטימיות ואיננו מתנגד לאומדן של 7 מליון. אם תעלו את הבלו על המשאות החריפים ביותר, לפי הערך - תהיה ההכנסה עוד יותר גדולה.

ד"ר מנדלסון:

איננו כל-כך אופטימי בסעיף זה, כי הסדר הזה רגיש לגבי כוח הקניה, ואולי נצטרך לבוא לידי ריפורמה למסים על המשאות. איננו יודע אם נוכל להשאיר בלו כל-כך בסוף על יינות - 54 פרוטות על בקבוק.

אם תהי הוראה להגדיל את הבלו 5 כוחל, נשלה את הבלו. יש צורך להגדיל ב-1 - 1/2 מיליון לירות. אם נל המליון של המשאות. לגבי הוראה להחמיר, ידענו שיש הוראה ישירה לפורדט המס. את הלוח עבור יורה מהיאים מנוץ לתרץ, ומהיאים. לפי כך 1/2 מיליון דולר.

מעמיד להצבעה את הצעת האומדן של 7 מיליון ל"א כהכנסה מבלו משקאות.

היו"ר י. גורני:

ההצעה נתקבלה.

הה"ח איזליטג שומר לייצור זכות להציע הצעה. הסתייגות הסיעה הקוטוביסטית.

ה"שונות" יש אומדן הכנסה בתן 2 מיליון לירות.

ואנו היציגו ל דם זאנו.

ד"ר מנדלסון:

1,6 - 1,25 מליון ל"א מחלה, ד- 3/4 - 1/2 ל"א מהמיגיה. לפי בקשת הה"ח יודענו חדלית. תהי הוראה לאמיגיה להיורה "בנוז" ומליון על המיגיה בלו.

י. בדר:

מה ביתח להכנסה מגירוזיות?

ד"ר מנדלסון:

יש הכנסה ממלית של 2000 ל"א לחדש.

היו"ר י. גורני:

מחירבת ד"ר מנדלסון בני סנין שאשאלה. הנתפוררה בקשר להשלח מסמך על מוצרים המיוצרים בגרען והפרקור הקשר לכך - נחתרו.

ד"ר חיים
25.3.53

כמה בלו יחיה על מלט ?

ד"ר מנדלסון:

החלימו על בלו של 10.80 ל"י למזון.

ד"ר ברגמן:

עליו גובים זאח בצורת קרן השוואה.

ד"ר מנדלסון:

אני מציע למחוק את הפסקה, ולכתוב בלו 25,000 ל"י מגפוררים. איננו יכולים להכניס לתקציב שאין לתח-עמתי במים משפטי.

י. בדר:

לגבי מלט קיים או. קו 1.4 יוסיק או לגבי צמיגים.

ד"ר ברגמן:

ההכנסה הזאת קיימת גם בחודש אפריל, אולם בחודש מאי תהיה תחת שמי השחר.

היו"ר י. גורי:

לפי המצב הקיים, ההכנסה הזאת תלויה במכס, או שאפשר להוסיף אותה למכס. בתוספת הערה שקומדיה להוציא חוק, ואפשר לפרט 1/2 מיליון ל"י מכס על צמיגים. אני חושב שאפשר לכתוב בתקציב "בלו על צמיגים" כי זה אינו קיים.

י. בדר:

אני מציע למחוק שונות, ולהצביע רק על מכס 1,5 מיליון ל"י בלו על מלט.

ד"ר מנדלסון:

אני מציע לכתוב בסעיף דלק, 1/2 מיליון ל"י מכס של צמיגים, לכתוב בלו מלט 1,5 מיליון ל"י ובלו גפוררים 25,000 ל"י; כמו-כן להוסיף מעל במת הכנסה שמכס צמיגים יוחלק לבלו צמיגים עם קבלת החוק.

י. בדר:

אני מציע 1,5 מיליון ל"י בלו למלט ו-1/2 מיליון ל"י מכס צמיגים, ולהוסיף מעל במת הכנסה שהמכס ישונה לבלו עם פרוטום החוק. לגבי גפוררים - אני מציע לבטל לגמרי את הבלו ולקחת מה מסוייג, או להעלות את המכס כי הוא אמתי.

ד"ר מנדלסון:

מעמיד להצבעה אומדן של 1,5 מיליון ל"י בלו על מלט, ו-1/2 מיליון ל"י מכס על צמיגים חוק הודעה מעל במת הכנסה שיחול שינוי.

היו"ר י. גורי:

ההצעה נתקבלה.

הישיבה ננעלה בשעה 19.45